

Plymouth, Pa., 24 Lapkričio.

Malonei užpraszome guodotinu skaitytoju idant teiktumetes prisiusti prenumerata už „Vienybe Lietuviniuku“ taip už praejusi laiką kaip ir ateinanti. Dageelis yra užsimokejusiu, bet yra dar ir kaltininku. Tai-gi pasitikime, kad nenoresite musu skriaudos ir atsilyginsite.

Kiekvienas užsimokantis prenumerata už ateinantį laiką, tai yra, už 1898 metą, gaus dovanas knygomis iszleistomis musų spaustuvės už 75 centus; už pusę metų 35 centus. Dovanas dūsime tiktai iki 1 dienos Vasario 1898 m. Knygą galite iszsirinkti isz katalogo musų *locnos spaustuvės*. Jei-gu norėtumėte tokios knygos, kuri yra brangesnė už 75 c. arba 35 c., tai galite prisiusti trukstanciją dalį pinigais atrokūjant 75 arba 35 c. kaip dovaną.

Taip gi užpraszome malonių skaitytojų, idant nū szio laiko, raszydami į redakciją „Vienybės“ su bent koku reikalu, t. y. reikalaudami laikraszcio, knygų, persiuntimo pinigų į Lietuvą ir t. t. visados padėtumėte adresą szitokį:

J. J. Pauksztis & Co.

Box 1018

Plymouth, Pa.

Isz Lietuvos.

— *Jeznas* (Trakų pav. Vilniaus gub.) yra tai parapijinis miestelis. Skaitlius parapijonų apie 6 tukstanciai. Bažnyčia muryta 1643 m. kasztu p. Pociaus, kurs czia gyveno ir dideles gėrybes valdė aplinkui. Bažnyčia iszstatyta po vardu szv. Mykolo Arka-

niolo; viduris jos gana gražiais paveikslais iszrėdytas, ant sienų taip-gi yra daug gražios architekturos, kas dūdas pažinti, kad teptuką valdė ranka gana iszmintingo vyro. Dalis tų teplionių jau laikų sunaikinta. Per visas lubas iszilgai truko plyszys nū ko gal ir kalbos kilo po svieta, kad jį grius dienoje szv. to Jono (tada yra atlaidas ir daug svieta sueina) per pacias miszias ir daugybę svieta užmusz. Negalima tikėti ką asz girdėjau, bet rodos nepluszkiei tie visi žmonės kurie mą pasakojo sztai ką: Po iszmurininimui tos bažnyzios, visas virszus buvo suverztas geležinėms sztangoms attokume viena nū kitos per dvi ūlaktis, o buvojant kuningams, Valentanaviczui ir Dzielakauckui, kū ne visos tos sztangos iszdilo. Tai atsitiko dar baudziavos gadynėje. Dar bar gal jau parapijonai nedaleistu tokio darbo dirbti, nors ir kuningeliui, nes tada neturėjo laiko žmonelės žiurėti apie bažnyzios reikalus. Jiems reikėjo dirbti sau ir ant ponų, su szlapia kakta nū prakaito, o ponai taip gi nemisli-no apie tokius dalykus, jiems rupėjo tiktai muzikus smaugti.

Szitoje bažnyzioje randasi devyni altoriai, septyni paprastai bažnyzioje, o du: vienas Panos Sz. Anioliszkos, o kitas Motino Sz. Razancavos patalpinti net ant galėrijų, virszuje zakristijos. Altorius szv. Jono sutaisytas kasztais, katras kiek galėjo, visų parapijonų, katras tik tū vardu krikosztytas. Altorius szv. Morkaus suprovytas vieno ukininko, Stasio Kaluziavicziaus isz Domeikiemio, ir du altorėlei neszami ant processijų. Grindys iszgrjstos marmurinėmsplytoms. Povisa bažnyzia yra sklepas, viename skyriuje įrengtas altorius ir stovylas reiszkiantis sopulius Kristaus. Per visą gavėnę atsilaiko miszios tenai kas pėtnyczia. Vis-

kas szitoje bažnyzioje gražiai surėdyta, kas ne pundatoriaus, tai parapijonų, iszskiriant vienus vargonus, kurie labai jau sugedę. Ant naujų vargonų, da budamas kuningas Nienia-viczius, kelis szimtus isz parapijonų surinko, suderėjo dirbėją Vilniuje ir dalis vargonų buvo jau pargabenta, ale kaip jį isz Jezno perkėlė į Sokolką, Gardino gub., tai ir jo užmānymai pasiliko nepabaigti. Dabartinis klebonas M. Masiulis, nors dažnai ragina prie to darbo pabaigimo, ale parapijonai lieka ku'ti ant jo balso. Vieni jau senai atidavė pinigus, o kiti ant to visai neboja, jiems vercziau tūs pinigings pragerti.

Jezne yra dvaras kuriame gyvena p. Kvinta. Jo tėvas gyvendamas gana iszmintiugai, valdė dvarą ir su svieta patsai daziurėdamas dirbo savo lauką, bet nusenęs iszėjo isz proto. Jo sunus visiszkai kitaip pradėjo elgtis, vazinėjo po svetimas žemes, po miestus Rosijos ir Lenkijos, namieje puikius balius kėlė; vienų žodziu sakant, gyveno kaip Magerskis (knygutėje „Ponas ir Muzikai“) kol pinigų turėjo, o paskui kaip neteko, tai daug isiskolino į banką; banka jau 1894 norėjo jo žemę pardūti, jau buvo ir turgus apskelbtas; bet jo tetos sunus yra kuningu, kuris turi baisybę pinigų, tai tas bankai apmokėjo ir jo dvaras liko ne pardūtas. Bet vintą loszdams ir balius keldamas, po miestus vazinėdams praszvilpė savo dvarą, nors kuningas buvo skolas apmokėjęs. Žydas isz miestelio Nemajunų, Tankelis, pamė jo dvarą randon ir labai žemę iszalino o dvarą iszpus-tėjo.

Jezno miestelyje stovi keturios rotos kareivių (ruskių) kurie baisia blėdingą ispaudą daro ant jaunūmenės. Katram tik nėra užkritusi sėkla lietuvystės, tasai beveik, kaip

koks pusgalvis, kaip kalboi taip ir dainose kemsza rusiszkus žodziūs. Mergelės taip-gi daug nustojo rutų vainikėlių su tais prasmirdusiais ruskiais, ne tik isz miestelio, ale ir iszkiemų. Didelė kaltybė yra tėvų, kurie savo akyvaizdoje daleidžia savo namus lankyti ruskiams be jokio reikalo. Kalti ir berniukai, kurie ant vakaruszkų priima tūs smirdzius, kad tarpe savęs, tai jie turi rankas ir drąsą musztis, o kaip tūs smirdzius reikia iszvyti kaip kiaules, kurios į svetimą daržą lenda, tai jiems nieko nedaro. Didžiausia kaltybė mergaiczių, kurios nesigėdi nei szokti nei kalbėti, nei sveikintis su ruskiais.

Yra dar czia rasztinyczia, aptieka, pacztas, kazionas szinkius ir daugybė zydų. Viena lietuviszka krautuvė kuriai pusėtinai klojasi prekystėje. Po atėjimui kariumenės, pasiliko įvesti met-turgiai kas ketvergas. Žydai netekę degtinės, pardavinėja kokia ten girą, vadinama kvasu, jų paczių darbo; tas kvasas tai yra kokios pamazgos. Jezno ponai, kurie tik iszgirsta, kad kas su mintuvais sutarszkino, nors moters linų saują parsineszė nori tiktai pamėgint, tai tūjaus atėję iszima mintuvų rankeną ir be plėczkos degtinės neatidūda. Jezno starszina, Pempė, isz paties miestelio grynas lietuvis, tik nežine ar bus jo darbai lietuviszki, dar jį tik szį pavasarį iszrinko į starszinas.

Miestelio gyventojai, visi lietuviai, amatais neužiima, yra tiktai keli siuvėjai ir kurpiai o likusieji visi žemdarbiai. Žiemą vyrai iszsikulė sėdi, budavo, po karcziamas ir girtūkliauja, moteris atėję jų vadint namon taipgi neiszeina isz karcziamos ne pažiurėję į czierkos dugną. Tik dabar nežine kaip bus, kad karcziamose nevale gerti, kur jie dabar pasidės? Namieje netaip

ramu, kaip karčiamoje, o dabar karčiamų nėra jau ir „kazonose“ nevale vėpsoti.

Rutaitis.

Isz Kitur.

— *Kuba.* Gen. Blanco daleido grįžti į savo vietas gyventojams sodiečiams, kurių Veyleris buvo į miestus suvaregę, kur neturėdami maisto badu mirė. Tie, kurie turi savo namus ir plantacijas, gali vėlėi užsiimti auginimu cukrinių lendrių ir tabako. Tokie žmonės galės turėti dėl atsigynimo nū pasikėlėlių revolverius ir durtuvus. Bet tokie turi būti po kontrole valdžios ir turėti tam tikrą daleidimą. Tie gyventojai, kurie neturi savo namų ir jokio isztekiaus ant maitinimosi, liks miestuose, kur gaus maistą nū valdžios. Priegtam, Blanco paliepė visiems gubernatoriams, idant rupintusi pagerinti buvį sodiečių, kurie kenczia badą ir vargą.

Nors Blanco ir rupinasi apie vietinius gyventojus, taciaus neapkanta aūga vis didyn. Suteikimas autonomijos Kubai, pagal surėdymą Sagastos, prikėlė didelį nekantantumą tarpe kubiečių, nes jie reikalauja ne patvaldystės, tiktai visatinos nepriegulmystės. Isz to matoma, kad autonomija tiktai pagadino visą reikalą. Visūmenė artinasi vis prie persitikrinimo, kad tiktai su pagelba Suv. Valstijų, Kuba gali pastoti laisva.

Kubiečiai užpūlė ant ispanizkos kariaunos po Madam, provincijai Pinar dėl Rio, ir taip supliekė, kad visas batalijonas dingo. 64 ispanizki kareiviai, pateko į kubiečių rankas gyvais, kuriūs bene iszmainys ant savo vadovo, Ruiz Rivera, kurį pirmiaus ispanizki kareiviai sugavo. Ispanijos randas nori paliūsti Rivera, nū visokios bausmės, jei gu jisai persikeltu į Ispaniją

ant gyvenimo. Kubiečiams, vadovas J. Rodriguez, iszleido paszaukimą, kuriame ragina kiekvieną kubietį tvirti už ginklo ir kariauti tolei, kol iszvys ispanus, nežiurint ant visokių žadinių ir rengimusi suteikti patvaldystę. Nepriegulmystė arba myris. Gana tarnauti svetimiems dievams.

— *Pietinė Amerika.* Brazilijos prezidentas, Moraes, apszaukęs apgulimą, pailgino taįjį dar ant 30 dienų ant Rio de Janeiro ir apielinkės. Kasdien pasirodo aiskesni argumentai plataus sukalbio ant nugalabijimo prezidento. Marcellino Damello, kursai norėjo nuszauti prezidentą, o paskiaus nudurė karės ministerį Bethencourt, esąs iszdavęs sukalbininkus ir valdzia žino tūs visus, kurie norėjo viską apversti. Laivynės opicierai iszreiskė randui savo prielankumą ir pagyrė jo politiką. Policija su dideliu temyjimu darboja laikraszčių redakcijas, kurios yra neprielankios randui, kad nesujudintu gyventojų. Kariauna dieną ir naktį yra prirengta dėl kovos su rando prieszais.

— *Uruguay.* Vyriausiame mieste Montvideo, vieszpatauja didis sumyszimas, kurį iszszaukė užmuzimas dr. Miguela Herrero ir Obes, buvusio ministerio vidurinių reikalų ir tiesos. Pasiuntinių susirinkime dr. Herrera ir Obes labai prieszingi buvo Cuestasui, kursai po užmuzimo prezidento Bordy užėmė jo vietą. Po savo prakalbai reikalavo, kad Cuestas atsisakytu nū prezidentystos. Tasai reikalavimas sukėlė didelį ermyderį tarpe pasiuntinių, kad apart visokių niekinimusi, nuszovė augszciau minėtus prezidento prieszus. Seimas tapo iszardytas isz tos prieszasties. Gyventojai bijosi ant ulyczios iszeiti, idant neužpultu prieszingoji partija. Kariauna vaikszechio-

ja po miestą, kad neuzsidedgtu piovynė.

— *Anglija.* 19 dieną szio mėnesio Londone užsidedgė viena rubų krautuvė, kurioje ekspliodavojo viena gazinė maszina, nū kurios užsidedgė visas namas o prie smarkaus vėjo ir kiti namai pradėjo degti. Magazinai ir popieros dirbtuvė labai padidino ugnį, kurių skaitlius isznesza 150, kurie artinantės kalėdoms buvo daugelį pirkinių parsigabėnę. Tokios didelės ugnies nebuvo Londone nū 1666 metų. Nūtrota isznesza \$25,000,000. Isz žmonių nieks gyvaschio neprikiszo, nes ugnis prasidėjo pirmoi valandai po pietų. Keletas tukstanczių žmonių neteko užsiemimo.

— *Vokietija.* Kad pasirodytu smarkus vokiečiai svetur, tą matome isz jų pasielgimo. Kinūse, provincijoi Shautung, miestelyje Ku Yeh, kiniečiai užmuzė du vokizkus misijonierius. Kinų randas tūjaus davė paliepimą vietiniams urėdnykams, kad sugautu tūs galvažudzius ir nubastu. Sziejie jūs sugave tūjaus praneszė vokizkam pasiuntiniui, bet neveizint ant to, vokizski karizski laivai nuplaukė prie salos Kiao-Chau, iszkelė kariauną ant sausumos ir po 48 valandų liepė kinų pajiegoms prasikraustyti. Vietinėse trijose prieplaukose buvo į 1500 kiniečių ir su kanūlėms szaudė į vokizšką laivinę. Bet kaip pradėjo vokiečiai isz 4 laivų szaudyti į tvirtynę, tai kinai viską pame tų prasikraustė ir iszsineszino į kalnus. Vokiečiai turi užėmę visas tris prieplaukas su tvirtynėms ir iszkelė vokizšką velavą, numetę kinizšką. Kinų valdzia yra pertikrinta tame, kad vokiečiai pasielgė taip, kad isz to turi užsidedgti karė, bet dėl kinų silpnumo, to nebus. Ant kiek matoma,

tai vokiečiai nori pasisavinti Kiao-Chau, nes toji provincija yra isz turtingiausių ir turi gerą prieplauką.

Vokiečiai pamėgzdziodami maskolius ir nusiuntė pasiuntinį į Romą prie Vatikano. Dabar lankydamasis pasiuntinys v. Buelow pas popiežių, skundėsi ant simpatijos, kurią Vatikanas iszreiskė susivienyjimui prancuzų su maskoliais priesz trejopą susivienyjimą Austrijos, Italijos ir Vokietijos. Ant galo varde Vilhelmo pasakė, jei gu popiezius neatmainys savo politikos, tai vokiečiai už tai pradėšė vėl katalikus spausti.

Vokietijos ciecorius labai tikintis rodosi yra. Prisaikinant kareivius, ragina buti gerais krikszczionimis ir neklusyti bedievių. Jie turį garbėje laikyti savo sermėgą (!) ir kariauti prieszai naminius neprietelius, kurie baisiai dauginasi. Ciecorius vėl klabina, kad padidinti kariauną isz baimės naminių neprietelių bei drutinti laivynę dėl kaimų.

— *Austrija.* Tarp Austrijos ir Turkijos ko tikt neuzsidedgė karės gaisras. Austrijos pasiuntinys, baronas de Calice, Konstantinopolyje, pareikalavo nū Turkijos rando atlyginimo austrijokizkam pirkliui Bazzaffoli, agentui laivynės „Lloyd“ Mersinoi, bei praszalinimo Mersinos burmistro ir Valli isz Aden, mažojoi Azijoi. Austrijos pasiuntinys negaudamas greito atsakymo nū Turkijos rando, laiike 3 dienų norėjo jau iszsikraustyti isz Konstantinopoliaus, o Austrijos laivynė jau rengėsi plaukti į Mersiną ir bombarduoti ją. Sultanas pamatęs kad tai neįkai ir nepasiseks jam Austriją taip kaip Graikiją apgalėti, nusilenkė ant Austrijos reikalavimų, t. y. atmokėti anam pirkliui visą iszskadą bei visus kasztus už

pervežimą turkiskos kariaunos laike karės su Graikija austrijokiskoms kumpanijoms \$1,250,000 ir praszalinti tūs abudu urėdninkus.

Parlamento vaidai tesesi vis tolyn tie patys.

— *Maskolija.* Vice-admiralas Tyrto, ministeris laivynės, iszleido paliepimą, idant 11 kariszkų laivų prigulinczių prie laivinės Jūdų marių, butu visados pasitaisę ant karės. Tasai paliepimas reiszkia, kad Maskolija rytu klausymą laiko už labai kritiszką ir reikalaujantį josios daziurėjimo.

Maskolija atmetė kandidaturą pulkauniko Scheferio, aficiero lukemburgiskos armijos, kursai pagal vieszpatiszių nutarimą butu tapęs Kretos gubernatorium. Maskolijos ministeris užrubežinių dalyku Muravjev, neatbutinai reikalauja, kad Kretos gubernatorius butų pravoslaviszko tikėjimo.

Toliaus vėl Maskolija apreiszke Turkijai, jeigu ji atėmusi nū Graikijos kasztus, mėgintu drutinti savo tvirtynes, padauginti kariauną arba laivynę, tai tūjaus pareikalas karės kasztų, dar neiszmokėtų, už 1877 metus. Maskolija nemėgsta turėti po szonu kiek stipresnį kaimyną ir varu priverzia rytines vieszpatisytes taip szokti, kaip ji griežia.

Tarpe Japonijos ir Maskolijos, kad tikt neušidegs karė. Maskolija nori turėti visą valę Korėjai ir muitinyezias kontroliuoti, ko Japonija neužkenčia ir isz visos galės nori Maskoliją praszalinti isz Korėjos. Japonijos ministeriai visi sutinka, kad imtis už smarkiausių dalyku, o kad ir karės, kad tikt nedaleisti jai virszininkauti Korėjai. Japonija už tai nustojo prieszintis Suv. Valstijoms už salas Havay, idant padaryti sutartį ir įgyti prietelį priesz Maskoliją ant ko ir Anglija mielai pris-

tos, nes jos keliai į rytus nū to priguli. Japonijos ministerių pirmsėdis Nishi, yra didei energiszkas žmogus ir didelis karės szalininkas ir reikalauja rodosi karės.

Abelnai imant Europos rytėse yra viskas pakvipe paraku ir kas kartas gali užsidegti.

Petrpilėje yra užlieti visi priemiescziai; vėjas nū jurių taip daug vandens atvarė upe Neva, kad viskas papluko ir nuneszė kelis tiltus bei daugelį žmonių kaipo ir viską užliejo. Kanūlių szuviai isz tvirtynių apreiszkia gyventojams, kad ateina naujos bangos prie miesto.

— *Ispanija.* Isz priezasties sugrižimo Veylerio isz Kubos kad tikt neušidegs naminė karė. Viskas verda kaip pūde. Karlistai taisosi galutinai prie revolucijos ir gabenasi sau ginklus isz užrubežių. Taipgi yra mieris praszalinti dartinę dinastiją, kaipo ir visą ministeriją, isz kurios labai didelis skaitlius nepasiganėdina.

— *Aprika.* Karaliukas Samory, isz vakarinės Aprikos norėdamas nubausti gyventojus miesto Kung, esancio augsztojai Gvinėjai, už tai, kad jie nenorėjo dūti jo kariaunai maisto, užpūlęs iszždė keletą tukstanczių gyventojų. Miestas tapo su žeme sumaiszytas. Kas isz gyventojų nespėjo pabėgti į laukus, tas žuvo isz rankų kareivių.

— *Indijos.* Pareinanczios zinios isz Indijų, pranesza, kad maisztai, yra veik visur iszsiplatinę ir nemislyja pasidūti anglams. Prisitaisymai maisztininkų visame yra labai dideli. Visokius ginklus jiems pristato patys anglai isz Birmingham per Persiją ir Afganistaną. Dabar artinantes žiemai, anglų pajiegoms bus dar sunkiausias, nes niekame

nėra anglai prisitaisę. Kasztai, kokius anglai iki sziolei panesze, isznesza jau į \$12,500,000.

Dalis darbu

— *Fall River, Mass.* Nū 1 Grūdžio taps pakeltos algos ant 10 procentų darbininkams dirbtuvės Eddy, vilnų iszdarbystės.

— *Houngton, Mich.* Kasyklose „Atlantik“ sustraikavo 450 darbininkų. Straiką suorganizavojo finai per agitatorių Hancock. Ant kiek matoma, tai kumpanijos prisilenks ant darbininkų reikalavimo.

— *Ashen, Col.* Kasyklose Snuggler, užsidegė gazai ir visų kasyklų darbininkai turėjo iszsineszinti. Pažeistų nėra.

— *Irino Belt., Wis.* Vietinis kontraktierius F. Howarth, padarė kontraktą su medžių pristatytojais Ashlande ant 4,000,000 keturkampių pėdų puszinių medžių. 50 darbininkų turės darbo per 5 mėnesius.

Szj metą pakilo prekė ant 1000 pėdų \$5 daugiau negu praėjusį metą. Stytymas namų žymeį yra kilęs.

Chicagos vagonu dirbtuvė gavo užpraszymą ant 2,000 naujų vagonų. Pittsburgo ant 400.

Medvilnės verpinyczios turi daugybę taipgi užpraszymų, bet nesiskubina jūs atlikti, nes turėdami gana nū pirmiaus iszdirbtų daiktų, kurie jau ilgą laiką guli.

Praėjusioi szavaitėi iszvežė kvieczių į Europą 6,562,025 buszelių. Pernai tame laike tiktai 3,921,230 buszelių.

Vienas angliszkas statistikas apskaitė, kad szj metą gausumas kvieczių ant viso svieta yra susimazines ant 160,000,000 buszelių negu praėjusį metą.

Nusibankrutijimų Suv. Valstijose praėjusią szavaitę buvo 291 prieszai 276 praėjusiamete, tūmi pacziu laiku.

— *Allegheny, Pa.* Dirbtuvė „Schoen Preesed Steel Co.“ gavo apsteliavimą ant 1,000 plieninių karų. 1000 darbininkų gavo darbą, kuris truks iki Kovo mėn. ateinanczių metų.

— *Sharpsville, Pa.* Dirbtuvės „Spearman Aliee Mabel & Claire“ sustraikavo visi darbininkai, reikalaudami pakėlimo mokesties.

— *Philadelphia, Pa.* Savininkai kasyklų kietųjų anglių, paviete Shuylkill, nutarė savo kasyklas visai uzdaryti isz priezasties atpigimo anglių. Kaip ilgai jos bus uzdarytos nežine.

— *Pittsburg, Pa.* Virszininkai kalnakasių „Suvienijimo“ pirmu kartu ėjo kalektavoti, pagal nutarimą konvencijos Clevelande, po 10 centų nū kožno dolaro ant vedimo straiko priesz New York & Cleveland Gas. Co.“ Daugelis darbininkų prieszinosi ir nenorėjo mokėti, bet tas nieko negelbėjo, nenorinczius mokėti ir szelpti kitus straikierius, virszininkai nutarė iszmesti isz Unijos.

Isz Amerikos.

Myri isz meiles.

Jova City, Iova. Jurgis Citshen isz Waren Ohio, kursai mokinosi vietiniame universitete, atėjęs po durimis savo numilėtinės nusiszovė.

Velionis gyveno pas savo tetą, kuri turėjo grazią dukterį 20 metų seną. Nors buvo netolyimi dar giminės, velionis ir jaunoji mergaitė pamylėjo vienas kitą. Mergaitės motina tą patyrusi, iszvarė jį isz savo namų ir nedaleido visai jam nei atlankyti savo dukters, no-

redama tūmi pertraukti jaunu-
jų auksinį meilės rysį. Tas
tetos pasielgimas atvedė Jurgį
į nusiminimą ir negalėdamas
nusiraminti, pasidarė galą po
durimis numylėtinės. Visą
menkutį savo turtą užrašė
numylėtinei.

S z a u n a s k a s i e r i u s .

Nebarakos Valstijos kasie-
rius, Otto Helbig, perkratinė-
damas buvusio kasieriaus, re-
publikono Bartley, rokundas
ir piningus, atrado nedateklių
tiktaį ant \$870,000 (milijonas
be 130,000). Bartley tapo nu-
sudytas ant 20 metų kalėjimo
už tą prakilnų darbą, bet kas
sugrąžis piningus?

B a i s i p a t ž u d y s t ė .

Mandon, N. D. Kurejas,
Joe Williams, linijos „North-
ern Pacific“ vietoje mesti ang-
lis į lokomotyvą, pats į jį ilin-
do ir suanglėjo. Atėjęs inži-
nierius rado tiktaį kyszanczias
kojas iš lokomotyvos. Prie-
žastis patždystos neisztirta.

E s k i m o s ų l a i k - r a s z t i s .

New York'e, sekretorius
„Amerikonizskos misijos“,
kun. dr. Ch. Ryder, gavo vie-
ną egzempliorių „Eskimo Bul-
letin“ išleidžiamą tiktaį sykį
ant metų dėl eskimosų Cape
Prince, Alaskoje. Redakto-
rium to laikraszcio yra W.
Lopp, draugas vietinės misijos;
visas darbas yra atliktas pa-
czių eskimosu. Laikrasztis tu-
ri tiktaį keturis puslapius ir
talpina žinias iki Liepos mėn.
szių metų. Rami tauta eski-
mosai, kad pasiganėdina laik-
raszcziu, kartą ant metų, nū
4 puslapių.

K o v a a r k l i o s u ž a l c z i u .

Philadelphijos žvėrinčziaus
sargas S. Moschel, netikėtai
tapo užpultas nū baisaus didu-
mo žalczio, vadinamo „Big
Ben“ su kuriūm kovojo ant
gyvasties ir smerczio. Mosche-
lis silpo kas kartas, o žaltys
taisėsi praryti savo auką,

ir tame tarpe atbėgo nelaimin-
gam Moscheliui į pagelbą mo-
kintas arklys, vadinamas
„Bucepholos“, kursai buvo
papūszimu žvėrinčziaus.

Arklys metėsi ant žalczio
muszdamas jį su pirmutinėms
kojoms ir kęsdamas dantimis.
Ir tol muszė ir kando, kol žal-
tys nepaleido savo pirmosios
aukos, bet už tai savo gyvastį
prakiszo.

Žaltys paleidęs Moschelį,
apsivyniojo arkliui ant kaklo
ir taip spaudė, kad sulaužęs
jam sprandą uždusino, nors
arklys daužėsi į visas puses ir
krimto žaltį dantimis, kas nie-
ko nepagelbėjo. Tiktaį po
didelei kovai pasisekė žaltį
apgaleti.

A r e s z t a v o t i a t e i v i a i .

Specializskas inspektorius
Baldvin'as išz Memphis, Tenn.
praneszė ateivių komisoriui
Powderly, kad jisai aresztavo-
jo 28 ateivius išz Austrijos,
kurie czionai atkako po kon-
traktu padarytu dar namieje.
Baldvin'as dar pridurė, kad
vyksės į Mississippi, kur dar
yra 28 darbininkai po kon-
traktu. Jūs visus aresztavos
ir grąžis atgal su toms laivų
kompanijoms, kurios jūs atga-
beno.

A u k s i n i s l a i k r o d ė l i s z u v i e s v i d u r i ų s .

Essex, Conn. Žvejų laivas
„Hudeneganset“, kurs sugrįžo
su žuvimis išz rytinių pakrasz-
czių, pargabėno nemenką
skailių relikvijų išz gilumo
jurių. Tarpe tų relikvijų ran-
dasi ir auksinis moterizskas
laikrodėlis, kuri rado viduriū-
se žuvies, vadinamos „Stok-
fish“, netoli Nantucket. Ant
antvožo išz vidurinės pusės
buvo įgravierūti zodziai:
„Bergee No. 8722, London,
Engl.“ Sprendzia, kad tas
laikrodėlis turėjo buti kokios
moterizskės, kuri keliavo per
didmarį. — Gal, rasi, yra tasai
laikrodėlis nū kokios skendū.

lės, ką pirm poros metų su
garlaiviu „Elba“ nuskeno.

Turkizskas konsu-
lis nusudytas ant
14 metų kalinio.

Boston, Mass. Jos Jasigi
buvešis turkizskas konsulis
Boston'e, kurį praėjusioi vasa-
roi suaresztavojo New York'e,
dabar nusudijo ant 14 metų
sunkių darbų už pasisavinimą
užtikėtą jam piningų. Taip
su jūm atsitikus, Turkijos rė-
das jį suspendavojo ir jo vie-
ton kitą paskyrė.

D ė l k o A m e r i k o s m e r g o s n e g r a z i o s .

Amerikoje dar mažos mer-
gaitės pradeda jau kramtyti
tam pritaisytą gumą, anglisz-
kai vadinamą „chewing gum“
neva dėl dantų czystijimo.
Tokios mergaitės pradėjusios
lyg avys atrajūti, kurių dar
nesuaugę žandų kaulai, įgauna
kreivą veidą, kas labai kenkia
jų grazumui. Kramto veik
visados su viena puse, per ką
pasidaro tasai ilgesnis ir sto-
resnis negu antrasis. Veidas
pasidaro raukszlėtas jau, nors
mergina turi dar tiktaį 20-25
metus, ir išzrodo kaipo kokia
senutė, bei įgauna išz to pa-
gurklį, kursai labai tankiai
matomas yra pas amerikonisz-
kas moteris, panaszus į puslę,
pusiau nepripustą. Dėlto mer-
ginos norinczios savo veidą
graziai išzanginti, neprivalo
nei į burną imti „chewing
gum“.

N a u j a s p l a n a s p a s i e k t i s z i a u r i n i ž e m g a l i .

Quebec, Manitoba. Kapito-
nas Bernier prisitaiso czionai
naujai kelionei prie sziaurinio
žemgalio ir keta iszkeliauti
jau 1-mą Kovą ateinanczių
metų su garlaiviu „Wind-
ward“, ant kurio buvo kelia-
vęs Jackson Armsworth, taip-
gi prie sziaurinio žemgalio.
Vieta, nū kurios Bernier išz-
keliaus jau su szlajoms, kin-
kytoms szunimis ir reniferais,

laikoma paslapyje, bet rodosi,
kad jisai keliaus nū Siberijos
į sziaurę. Bernier ima sau
pagelbon szeszis vyrus. Ke-
lionės keta atlikti po 6 myles
per dieną, taip, kad kelionė
iki sziaurgaliui truks 120 die-
nų su pagelba szunų ir reni-
ferų, kurie yra naudingi dėl
keliavimo bei reikale ir maisto.
Kapitonas Bernier rengiasi ant
pustreczių metų net, imdamas
tam laikui visus reikalingus
daiktus. Kasztai tos kelionės
išznesza apie \$60,000, kuriūs
uzmokės valdzia Kanados ir
Naujos Fundlandijos.

N u s i n ū d i j o o p a s k u i t o g a i l ė j o s i .

Chicago, Ill. Savzudys, Hen-
ry Sacht, prarijo nūdų vadina-
mų „paris green“, norėdamas
pasidaryti galą. Bet kaip pra-
dėjo jį nūdai esti, pradėjo gai-
lėtis ir nubėgo į aptieką, pra-
szydamas, kad gelbētu jo gy-
vastį. Dave jam tūjaus vaistų
ant vėmymo, bet buvo jau per
velu, ir adynos laike, kaip nu-
vezė į ligonbutį, numirė. Priesz
smertį pasakė, kad negauda-
mas niekur darbo neturėjas išz
ko misti jau.

G r a z u s a m ž i s .

Chicopee Falls., numirė se-
niausia ypata szios apielinkės
o ir valstijos, Margarieta
Baughan. Ji yra gimusi Ai-
rijoi ir sakėsi, kad turi 124
metus. Jos vyras patvirtino
jos zodzius ir sako, kad pats
matęs, kaip su jė apsivedė,
metrikų knygoze užrašytą jos
gimimą 1773 mete.

V ė l t r u k i s i u p ė į p ū l ė .

Thayer, Mo. Trukis linijos
Kansas City, Fort Scott &
Memphis netoli Thayer įpūlė
į upę Spring. Lokomotyva ir
3 vagonai nupūlė į vandenį,
išz ko viena ypata gavo smertį
10 tapo sunkiai sužeisti. Prie-
žastis nelaimės, kad vandū išz
apaczios buvo paplovęs visą
kele.

100 ateivių

sugrazins atgal.

Sziaurvokiszkasis Lloydas, arba laivų kompanija atgabeno 120 ateivių iš Austrijos į Galveston Texas, kur agentai patyrė, kad visas szimtas sykiu buvo pasirengęs keliauti į Shreveport, La., ir Houston Texas, kur jie buvo padarę kontraktus pagal apgarsinimus vietiniūse laikraszcziūse, kad atkeliaavę į Ameriką gaus po \$1,20 ant dienos o darbas be galo. Jie taps visi sugrazinti atgal.

Bjaurus „baltkepurijų“ darbas.

Oakwood, Ohio. Gauja „baltkepurijų“ atėjusi naktyje į gyvenimą dviejų seserų Editos ir May Roberts, turinczias 17 ir 19 metų, iszvilko isz lovų ir nusivedė jūdvi vienūs marszkiniūs į laukus, kur jūdvi gerai nuplakė su kancziais turincziais 9 vytiš ir apliejo su smala. Į 10 dienų priesz tai, jūdvi gavo laiszką nū „A.B.C.“, kuriame liepe joms iszskraustyti net isz to pavieto, bet jos nuleido tą niekais. „Baltkepuriai“ nubaudė jes pusgyves parneszė vėl namon. Jaunesnėji, May, vargu iszlikš, nes turi sukapotą kuną vietoms iki kaulų. Už ką jes taip nubaudė, nežine.

Ant 50 metų sunkių darbų.

Austin, Texas. Czionai tapo nusudyti ant 50 metų sunkių darbų du gelzkelio plėszikai, L. Fisner ir F. Wolff, kuriūdu su kitais bicziuliais 12 Spalinį iszrubavojo trukį, International & Great Northern, netoli McNeil. Prisaikintieje sprendė ant 45 metų, bet sudžia tam prieszinosi ir nusprendė 50 metų.

Szimto metų senis apsivedė.

St. Joseph, Mo. Didelius dyvus czionai prikėle 100 metų senas John J. Overton, kursai apsivedė su Mary Henderson

77 metų sena.

Szirdies pliosteris nū \$10,000.

Naujorke numirė pati vieno pirklio, ir kaip jė palaidojo, tūjaus viena naszlė siulėsi jam už paczią, bet ji turėjo dar ir dukterį 20 metų, kuri lygiai už naszlio norėjo isztekėti. Pirkliui duktė labiaus pamėgo negu motina, ir jūdvi sutarė mesti burtą kuriai teks naszlys; duktė iszlaimėjo ir motina jau nesikiszo į tarpą. Pirklys merginosi su duktere, ir praėjus gedėjimo laikui, ketino su jė apsivesti. Kaip atėjo tas laikas, tai pirklys jėi pasakė, kad sveikatos dėlei turis keliauti į Europa. Priesz iszkeliavimą trumpai susitiko ji vienoje ulyczioje tą naszlį einantį su kita naszlė, nū ko sziji į stabą pavirto. Atsipeikėjus apskundė tūjaus savo sziedotinį už suzeidimą szirdies ir pareikalavo \$10,000, be ko ne gali szirdis iszgyti.

Baisus girtūklis darbas.

Montreal, Kanadoi. Jaunas vaikas 21 meto, Thom Nulley, pragėres savo protą papildė bajsia žmogzudystę. Su kirviu nukirto galvas jaunesnėms savo dviem seserim ir broliui. Tėvai tūmi tarpu buvo iszėję į miestą ir sugrįžę rado visus tris lavonais be galvų. Galvažudis buvo pabėgęs, bet policija jį surado. Užklaustas, dėlko taip padarė, atsakė, kad norėjęs tiktai pamėginti ir nukirtęs, vyriausiai seserei pirma o pasikui ir mažesniuų, kad nepasakytu tėvams ką jis padarė. Tėvai ir daktarai isz pradzių mislino, kad jis gavo sumyszimą proto, bet kaip iszsipagirojo, tai yra sveikas ir gailisi savo darbo. Suprantamai, jisai ir taps nuzudytas.

Girtūkliai! pasižiurėkite koki vaisiai jusų darbų.

Viktoras Sabonis.

Pamėgyk dėzutą CASOARETS už 10c., geriausia autaleytoja plauczių ir vieų vidurtų.

SZIS TAS apie kraujo tekejima.

Raszo D-ra. Johanna Želvienė.

Kraujas yra kuną maitinantis skystimas, turintis savyje visus elementus reikalingus sudėjimai kuno. Taip-gi jame randame svarbesnes dalis tos medegos, kuri yra jau nereikalinga kuno ekonomijoi.

Kune kraujo yra, pagal apskaitimus nū $\frac{1}{2}$ iki $\frac{1}{4}$ daliai viso kuno svarumo. Kokiu budu tą galima datirti, czion nėra vietos iszaiszkint. Vienok imant vale gyvulį, visūmet gaunam ko ne tą patį rezultata. Žinoma iszbadėjęs gyvulyš, savyje turi tikt apie pusę tiek kraujo kiek sotus.

Tikt szviežiai iszleistas kraujas, ko ne kožno gyvulio, turi skyrų kvapsnį, isz kurio daugel kartų galima pažinti kokio gyvulio jisai yra. Tas kvapsnys paeina nū kaproiszkos rugszties, kuri randasi kraujuje.

Temperatura kraujo, turi apie 100 laipsnių F. arba 37.8°C. Žinoma, visame kune nėra vienoda tempertura, kaipo tai: kraujui tekant per muskulus, nerviszkus centrus ir didesnius organus jis suszyla, o atvėsta tekant per mažūs sudinėlius skuros, tai yra ant pavirsziaus kuno ir tekant per plauczius.

Kraujas susideda isz dviejų dalių: taigi viena dalis yra skystimas tikt mažą truputį gelsvas, antra dalis susideda isz tam tikrų maziulėlių skritulėlių. Tų skritulėlių yra du skyrus budai. Vieni isz jų yra balti, kiti turi sziaudų geltonumą. Tie geltoni skritulėliai, kada yra didelėje daugybėje randami tame skystime, dūda kraujui raudoną spalvą.

Raudonųjų skritulėlių rasime apie 5,000,000 ant kožno keturkampio milimetro. Baltųjų rasime tikt po vieną dėl 500 raudonų. Tie skritulėliai susideda isz mažuczių dalelių

protaplasmo, ir raudonieji tur galybę, kraujui tekant per plauczius, sugerti isz įkvėpūto oro oxygeną, ir per kitas dalis kuno tekant kraujui, tie raudoni gumulėliai paleidžia isz savę tą oxygeną pagal reikalavimą tos dalies kuno, kuri oxygeną sunaudoja. Tie raudoni gumulėliai turi savyje medegą vadinamą hymaglobinas (kraujo dažas), kada tie grumulėliai oxygeną sugeria isz oro, tas hymaglobinas su oxygenu sueina į kėmiszką susivienyjimą ir liektisi oxyhymaglobinas, tasai oxyhymaglobinas yra szviešiai raudono dažo ir visūmet randasi jis sveiko kuno gyslose. Per maziulėlius sudinėlius kraujui tekant, kunas isz gumulėlių sunaudoja tą oxygeną ir liekti tikt hymaglobinas, kuris likęs be oxygeno yra mēlšvas arba kartais ir jūšvas. Tatai-gi matome visados, kad gyslų kraujas yra szvies-raudonis, isz kitų-gi jūšvas.

Baltieji skritulėliai yra didesni negu raudonieji, ir turi savyje pajiegą pasijudint isz vietos, ir tokiu budu perlenda per kraujo sudinus, ir kada yra suzeidimas nekuriš dalies kuno, arba uždegimas tujų, balti skritulėliai lenda per sienas kraujo sudinų dideliais skaitliais ir slenka prie suzeistos vietos. Tenais, jeigu priezastis yra mikroorganizmas, tai užpūla ant jų ir bajsia kovą su jais veda, ir nesustoja kova, pakol nors viena szalis laimi. Laimėjimas arba pralaimėjimas kovos, nusprendžia sveikatą arba didesnę ligą, o kartais ir myrį, užpultajai daliai, arba ir visam organizmui. Skystime-gi kraujo randame maitinanczias ir nereikalingas dalis medegos dėl kuno. Maitinanczias dalis, skyršios dalys kuno iszsirenka sau tinkamas, o nereikalingas dalis dėl kuno sugeria kraujas isz visų dalių ir nesza per organus, kurių yra darbas iszmest isz kuno

tais nereikalingas dalis.

Tai dabar atkartojant rasim, kad skyrios dalys kraujo turi skyrias funkcijas, ir viena dalis negali kitos darbo atlikti.

Turint šviežiai išleisto kraujo iš vienu ir kitu kraujo sudinų, galima siaip atskirti.

Arterijų kraujas labiau sustingsta, turi daugiau oxygeno, o mažiau karbonizkos rugszties, taip gi yra šviesesnės raudonos išžiuros.

Kėmiszkas sudėjimas neatskirto kraujo yra toks:

Vandens 784 dalys.

Tirszczių 216 dalių.

Kraujas yra naudingas dėl sekanczių priezasczių:

I. Yra vieta dėl priėmimo ir sukrovimo medegos, tai gi oxygeno, ir pritaisytos medegos, dėl priėmimo į kuną iš lauko, ir yra neszikas tos visos medegos į joms tinkamas dalis kuno.

II. Yra szaltinis, iš kurio visos dalis kuno gali imti reikalingą medegą dėl jų užlankymo ir gyvybės, ir iš kur skyrus organai atskiria nereikalingas dalis dėl izmetimo iš kuno.

III. Per kraujo įtekmę susigeria į jį netinkamos dalys medegos dėl kuno iš visų dalių, ir nesza prie tų organų, kurių yra uždūtis atskirti tokias netinkamas dalis ir izmest iš kuno.

IV. Kraujas laiko sziltoms ir drėgnoms visos dalis kuno.

Kraujas teka tam tikroje sistemoje uždarytuse sudinuse kuriuse laikosi ir teka per nūlatinį susispaudimą ir izsipletojimą szirdies.

Szirdis yra tuszczia vidury muskulizkas organas, susidedantis iš 4 kambarelių: du iš jų yra vadinami Aurikls, o du Ventrikls. Pirmi guli virszuje antrųjų. Aurikalai ir ventrikalai susivienyjuje yra per tam tikrus mažus plyziukus paliktus jų tarpe, bet abudu aurikalai, nė abudu ventri-

kalai nėra susivienyjuje iš priezasties izzilgo perdalinimo szirdies į dvi dalis. Kraujas yra neszamas nūg kairio szono szirdies per arterijas ir grįžta į deszinę pusę szirdies venomis.

Turime czionai priimti, jųg arterijos su vienom yra iš vien susidėję siaip: arterijos yra prie kairės pusės szirdies; vienas gi prie deszinės, o kiti jų galai yra suvienyti per tarpininkystę maziulėlių kraujo sudinukų, vadinamų kapillarus.

Iš deszinės pusės szirdies kraujas teka į plauczius, o iš plauczių grįžta į kairę pusę szirdies, iš czion į visos dalis kuno ir atgal į deszinę pusę szirdies, iš czia vėl tą patį skritulį apsuka ir taip be galo.

Szirdis sveikatoje musza apie 72 kartus ant minutes, ir muszimas szirdies artymai seka dusavimą; tai gi sveikatoje vieną kartą atsidusta žmogus dėl 3 arba 4 suplakimų szirdies. Bet ligoje labai tankiai szis susineszimas skiriasi.

Spaudimas kraujo didžiausioje arterijoi, prie szirdies yra 4 svarai ir 4 uncijos. Rankoje tikt 4 drahmų. Toliaus spaudimas mažinasi, kūm toliau nū szirdies, ir kada daei na į venas, tai spaudimas yra suvis mažas.

Darbą atlieka szirdis su kiekvienu susispaudimu. Galima rasti padauginant sunkumą kraujo izlieto iš ventrikalų su augszcziu, iki kuriam kraujas iztyszka į stiklinį sudinėlį ikiszta į arteriją. Pas žmogų kraujas izzkyla apie 9 pėdas. Imant svėrimą kraujo iš kairės pusės, kaipo 6 uncijas, tai yra $\frac{3}{4}$ svaro, turime $9 \times \frac{3}{4} = 3.375$ pėdinius svarus arba 3.21×180 granus arba 578 graninius metrus. Prie to priskaitant darbą deszinės pusės arba $\frac{1}{4}$ dalį tiek, kiek kairė, mes gaunam $3.375 \times 822 = 4.19$ pėdinių svarų, arba 722 granizski metrai, kaipo darbas atliktas laike kiekvieno szirdies susispaudimo.

Smarkumas kraujo tekančio per arterijas yra skaitomas apie 20 coliu ant sekundos. Mažuse sudinėliuse apie 1 colį ant minutes. Venose yra judėjimas apie 8 coliai ant sekundos.

Yra taip gi apskaityta, kad visos kraujas pėrbėga per szirdį nū 25 iki 50 sekundų.

Tikras dailtas del tavos.

Užtikrinimas, kur nieko nepradūsi. Galvos skaudėjimas, liežuvis, niežai ir tuketanczai tiktokių ligų, kaip tai užslaitkimas vidurių, užtingimas kepenų gali būti izgydytoms, imant CASCA-RETS CANDY CATHARTIC. Tai vie atnaujina. Parsidada kožnai aptiekoi; jei nepagyds, pinigų gražiname. O. O. C. pabandyk dėžutę szirdien, nes yra talsingai, 10c., 25c. ir 50c. Pabandyk dėl žinios dovanai!

Iš lietuviszku dirvu Amerikoje

— Waterbury ir Union City, Conn. Lietuviai mylinti tėvynę sutvėrė grynai tautizską*) draugystę vardan „Petro Armino“.

Prie sutvėrimo dr. tapo izrinktas prezidentu J. K. Senkus, rasztininku J. Pruselaitis.

Paskui nutarėm mokesį ant mėnesio po 25 centus, kuriūs kožnas užsimokėjo kuris tikt ant salės buvo. Paskui nutarėm darbūtis kiekvienas sąnarys dėl tėvynės labo, taip, kaip mūsų spēkos izstesės.

Į szią dr. gali prigulėti kiekvienas lietuvis be skirtumo.

Susirinkimai atsibus kiekvieno mėnesio paskutinį nedėdienį.

Ateinantis susirinkimas atsibus Lapkriczio 28, po pietų 6-tą valandą. Waterbury, Conn. 646 Bank str., ant kurio užkviecziam kiekvieną lietuvi pasiklausyti ir prisirszyti, jei randasi nors kibirsztelė tėvynizskos meilės.

Galan tapo izrinktas komitetas dėl vedimo tvarkos.

Prezidentas Jūzas Jankautėkas, jo pagalbininkas Jonas Miknaitis, rasztininkas Jonas Pruselaitis, izzdininkas, Ignotas Grieszius, apekunai kasos Jonas Baliunas ir Petras Antanaitis.

*) Malonu būtų patirti mierį draugystės. Red.

— Elizabeth, N. J. Mustų miestelyje lietuviai uzdirba vidutinei, nū \$1,25 iki 2,50 ant dienos. Daugiausiai dirba Fandres ir Singer siuvamų maszinų dirbtuvėje. Lietuviystė taip gi sziek tiek pakilus ir susipratimas savųjų. Tiktai nekurie iš senovės prapatę yra su žydais bicziūliautis, už ką zydai gerai atsिमoka. 18 Lapkritį buvo prova vienos zydelkos su lietuve, kurios vyras buvo paėmęs kokį ten daiktą nū tos zydelkos vertumo 25 c. Zydelka atėjusi pas tą moterizskę reikalavo, kad toji užmokėtu, szis neturėdama praszėsi palukėti kolei pareis jos brolis, o ji pasiskolinusi atidūs skolą. Zydelka nelaukdama pradėjo tą moterizskę lojoti bjauriais žodziais. Moterizskė netekus kantrybės paėmusi szlūtą atidarė duris ir liepė zydelkai iszeiti, o jei neinant tapo izzimesta. To zydelkai buvo perdaug ir ji apskundė tą moterizskę priesz „grand jury“. 18 dieną, kaip sakiau, buvo prova, abiejų pusių lojikai smarkiai gynė. Po pietų ant 3 valandos pasibaigė tyrinėjimas, o „jury“ nesusitaikė ant kaltininkės ir tapo atidėta ant 22 dienos. Kuri pusė kalta, tai sunku pasakyti. Bet iš to matoma kaip zydai atsिमoka savo kostumeriams. Vietoje 25c. kasztūja kelios deszimtys dolerių. Kaip gir-dėti, tai buvo sulėkę net apie 50 zydu į sudą. O iš lietuvių nei vieno nebuvo. Gailu, kad mūsų žmonės negali apsieiti be zydu ir, kaip musizskiai apleidžia savūsius, užklus ant jų zydam.

Elizabethizskis.

— Philadelphia Pa. Czionyksztės vietinės liet. draugystės bei klubai, užsiima reikalais su pinigizzka paszelpa Hazleton'o nelaimingų naszlaiczių po užmuszimui strai-kierių 11 d. Rugsėjo. Teipogi gal yra reikalinga, paszelpa ir

gyviems sužeistiems lietuviams Pradžią padarė „Lietuv. Independent Kliubas“ išrinko tris delegatus dėl pakėlimo to klausymo tarpe kitų draugystė ir pats kliubas paaukavo \$10,00 ant nelaimingųjų.

Dar primenu pp. isz Union City, Conn. jog Tamstų užsi-puldinėjimas ant Philadel. ypacz ant pavienių ypatų, yra be pamato ir klaidus. Mes niekados nepriesztaravom kad būtų nereikalingos aukos dėl nelaimingų straikierių, (tik protestai žinoma buvo pirmiau reikalingi). Iszdavimų ant tautiszkų reikalų turim daugiau už Tamstas.

Reikalė Hazleton'o paszel-pos kom. atsizsaukit ant žemiamiaus padėto antraszo:

„Liet. Indep. Klubas“ sekretorius, V. Ambrozeviczius 1944 S. Tenth St. Philadelphia, Pa.

Reikalai

„Tėvynės Mylėtojų draug.“

Pagal „Vienybės“ num. 24 buvo piningų	\$144,50
81 N. Olszinskas	1—
82 S. Pauksztys	-60
83 V. Czėpla	-60
84 L. Varnagiris	-60
85 J. Lizdas	-60
86 J. Simanavicius	-60
87 J. Kauszikas	-60
88 P. Sarpalius	-60

Nū M. J. Damijonaiczio ir M. Paltanaviciaus už iszleistą laikrodėlį \$18—

Labu 167,70

T. M. D. kasierius

J. Miliuiskas.

Jau iszsiuntinėjome visiems draugams ir kūpoms, „T. M. D.“ iszleistą pirmąjį veikalą po vardu: „KEISTUTIS“. Tragedija penkiūse aktūse. Puslapių 101.

T. M. D. knygius M. Alyta.

Jūzas Pauksztys paaukavo auksinį laikrodėlį vertumo \$25 draugystei „Vyskupo M. Valancziausko“ kuri tąjį iszlei-

džia ant laimėjimo dėl naudos „Tėvynės Mylėtojų Draugystės“. Tikietai tapo iszsiuntinėti nekurias vietas kūpų virszininkams, kurie teiksisi pasidarbūti jų pardavime. Traukimas bus per Naujus Metus Plymouth, Pa. Pajaujo salėje. Po iszlaimėjimui bus balius, kuris trauksis iki pusnakežiui. Baliaus užpelnas ir eis ant naudos „T. M. D.“. Traukimas prasidės tūjaus po pietų. Tikietai tiktai 15 centų.

Visi tautiečiai, kurie linki tėvynei gerovės, užpraszomi yra pristoti prie „T. M. D.“, idant ji lengviaus galētu atlikti savo uždūtę. Nes kur vienybė ir daugybė, čia galybė.

Czystyja krauja.

Czystas kraujas tikrina czystą odą. Nėra gražumo be to. CASCARETS CANDY CATHARTIC iszczystys tau kraują, ir laikys czystą, nes iszvaro vėgą neczystumą isz kūno. Pradėk imti szładien o iszvarys isz tavo kūno puczkus, dedervines ir kitas odos ligas, nes CASCARETS už 10c tai padaro. Gauš visose aptiekose su gvarancija 10c. 25c. ir 50c.

Laiszkas isz keliones.

Man ding mažai rasime tokių žmonių, kurie neturėtų sąvyje žingeidumą, kad pamatyti kas placzioj' pasaulėj' dedasi ir kokius užsiėmimus kas turi.

Taip, asz budamas ant kelionės, ypatingai tarp lietuvių, ketu nors silpna mano nūmonė iszreikszi dėl „Vienybės“ skaitytojų.

Gyvenant mą ant vietos ir abelnai žiurint ant liet. krutėjimo, kurį macziau per laikraszczius, tai rodėsi kad jau lietuviai Amerikoje pradeda atbusti isz tautiszko miego ir pradeda darbūtsi tautiszkoje dirvoje. Bet dabar, kaip pamacziau lietuvius, abelnai visur gyvenanczius, tai suvis apsirikau savo pirmose mislise.

Pirmas mano nesmagumas mane perėmė, kad nuvažiavus į miestelį, paklausi policijanto, kokioje dalyje miesto gyvena lietuviai (lithuanians), tai atsako, kad tokios tautos nėra czion, gal, sako, jieszkai „polderių“?

Retai galima atrast lietuvių gyvenanti prie czystesnės gatvės, arba czystesnėje dalyje miesto; visados reikia jieszkoti jų prascziausioje grinczioje ir tai kraszte miesto, užkampyje.

Įėjus į grinczią tū atsimusza pridvokęs oras, kuris labai sveikatai kenkia; isz ko taksai oras pasidaro, tai jau neraszysiu, nes tą veik kiekvienas žino isz skaitytojų, kad lietuvis mieliau paszvenčia savo visą uždarbį ant girtavimo, o apie szvarumą gyvenimo bei geresnį maistą, nesirupina. Labai mažadaalis randasi, kuri norėtų skaityti kokią moksliszkos įtalpos knyga, apart maldaknygės. Asz norėdamas jų mintį palabinti, paėmęs knyga paskaitau; paklauso, pagiria rasztininką, bet visgi skaitymas neįkvepia jiems noro daugiau ką pasiskaityti patiems. Kiti atsako: jeigu paskaitytum maldų knyga, tai bent pasi-melstumėm, o dabar skaitai mums tiktai svietiszkus daiktus, girdi, yra tai tikt „galvos sukimas“, ir, skaitant tokias knygas dar paskui „iszriszimo“ girdi, negausi. Apie vaikus nei kalbos nėra. Į angliszką mokyklą neleidžia, lietuviszkos nėra, patys tėvai apart miszių maldų ir daugiau nieko nemoka. Vaikai tankiai ir lietuviszškai jau prastai kalba ir maiszo angliszkus zodzius, o tėvai džiaugesi isz to, kad jų vaikai jau mokinti yra, nes jau lietuviszškai nemoka.

Kada lietuviai ateis į supratimą, jog dėl jų paczių naudos yra reikalingas mokslas; kada jie pasirodys kaipo tauta, ant kurių akis atkreiptu svetimtaucziai?

Paimkime tikt tautiszką judėjimą: beje, tveresi kas kartas naujos draugystės, szaukia prie jų pristoti, kad susiriszti į vienybę ir t.t.

Bet pžvelgus tai nėra jokios vienybės tarpe paczių draugų; susirinkimus paprastai atlieka su vaidais ir viens kitą tikt

niekina, prakilnesnių kalbų suvis nėra kam pakalbėti, dėl tėvynės labo nė cento nepaskiria, nors kartais ir galva guldo už ją zodziūse. Ar nebutų geriaus, kad viename miestelyje gyvenanti lietuviai, laikytų viena arla dvi draugystės tikrai tautiszkas, ir uždėtu isz draugės knygyną, isz kurio galētu naudotis kiekvienas lietuvis. Tokiu budu gal greicziaus priprastume prie skaitymo pamokinanczių knygelių ir geresnės vertės laikraszczių; dabar, mą einant per lietuvius, mažai galima rasti, kad kuris skaitytu prakilnesnius laikraszczius, ir greicziaus priezastų atrastų, kas jų stabdo bei nedūda skaityti mokslingesnius rasztus. Kiek mą pasisekė patirti nū žmonių, tai visi meta kalte ant lietuviszkų kuningų; isz to asz net nusistebėjau ir nenorėjau tikėti, ale tokių daug faktų mą parodė.

Sako, „Garsas“ draudžia nū skaitymo kitų laikraszczių ir, zodziu tariant, kas tikt yra ne kuningų tai vis „griekas“ yra skaityti ir su didžiausiu pagrasinimu yra atkalbinami, ir netikt ką per savo laikraszczius vadina tūs bedieviais ir valnamaniais, bet ir per iszpažintį jau tuliems uždūda „metavone“, kad skaitė ne kuningiszkus rasztus. Ką čia skaitytojai gali pamislyti? Ar tai jie mus nori atgrasinti nū piktų darbų gindami nū apsiszvietimo, kad tikt butumėm gerais pasekėjais szios dienos mūsų kuningėlių....

Mą užmes nekurie, kad netiesą raszau, bet kitaip asz negaliu, nes matydamas gyvenimą ir darbus, raszau tiesą ir luksztendamas, rodosi, brandzias anksztis, randu tikt sukirmijusius bei supelėjusius grudus. *Artojas.*

Du milijonu ant metu.

Kadangi žmonės nerka, pabando ir vėl perka, tai patikrina, kad jie yra užanėdinti. Žmonės Suvienytose Valstijose dabar perka CASCARETS CANDY CATHARTIC maziausia du milijonu dėzuczių ant metu, be abejonės bus trys milijonai priesz naujus metus. Tai reiszkia, kad CASCARETS yra labai gera gydikli dėl czystyji-mo žmogaus kraujo ir szregulavojimo vidurių. Visose aptiekose 10c., 25c. ir 50c. už dėzute, nes tai gvarantavojama.

Isz praeites.

2000 m. — 1887 m.

— per —

Edvarda Belamy

Lietuvizkai iszguldė Sunus K.

(Tąsa.)

— Ir jusų moters nesigė dindavo to?... — užklausė Edita nusidyvįjus. — Kas gal but per reikalas žinoti pardavėjui, ar žmogus ką pirks, ar ne?... —

— Apie tai pardavėjam labai rupėjo.... — atsakiau. — Savininkai krautuvių tyczia imdavo tokius, ką labiau moka prikalbinti. Jie tikėjosi tada, kad toks pardavėjas panaudos visas savo sylvas, iszimant tik tai.... kumszczia.

— Ak, kaip asz neiszmin-tinga, kad nežinau apie tai. Tai jusų laikūse užlaikymas pardavėjo prigulėjo nū jo iszmislumo pardavime pirkinį. Jau szįdien tas visai ant kitos pusės virto. Pirkiniai szįdien priguli prie visūmenės. Sąkrovose yra jie dėl kožno gyventojų, kuris tiktai jų reikalauja. Uzdūtis pardavėjų yra laukti perkanczių ir priimti apstelevimus; bet nei jiems patiems nei perkantiems neina apie tai, kad dūti vieną mastą arba svarą pirkinio tam, kuris nereikalauja to. Kaip, iszties, dyvinai turėjo iszrodyti tie pardavėjai.... — pridurė Edita, jūkdamasi — stengtiesi priverst žmones pirkti tą, ko nereikalavo, arba apie reikalingumą to abejojo.

— Ale ir XX amziuje — priduriau — pardavėjas galėtu but reikalingu, dūdamas patemyjimū apie pirkinį, nors pirkti ir neverstu....

— Jau ne.... — atsakė Edita — tas jau ne yra reikalu pardavėjų. Szitos atspaustos korcziukes, už kures yra atsakyme valdzia, dūda mums patemyjimū, kokių tikt galim reikalaut....

Nugi ir isz ties pamacziau

dabar, kad visur prisagiotos buvo korcziukes su apraszymu apie iszdirbimą ir gerumą pirkinio visų jo ypatybių ir prekės, ne paliekant jokių iszėmimų....

— Tai pardavėjas nieko netur prie pardavimo?... —

— Nieko o nieko, ne tur jis reikalo, kad žinotų arba nu dūtu, kad apie tai kiek numano. Doras apsiėjimas ir iszpildymas to, ką kas reikalauja, tai jo priderystė.

— Kiek melo sulaiiko tas prastas uzvedimas.... — isztarian.

— Ar mislyji Tamista, kad visi pardavėjai Tamistos laikų siulė netinkantį tavorą?... — užklausė Edita.

— Sergėk Dieve.... — atsakiau. — Daugel buvo netokių, kurie to visai ne darė ir tie buvo tai nū visų gūdoneje laikomi, kadangi noras apgauti perkanczius, buvo laikomas už szlyksztų darbą, kaip greit gerovė žmogaus, jo pacios ir vaikų prigulėjo nū to, kiek pinigų reikėjo iszdūt ant pirkimo pirkinio, per jį sunaudojamo. Bet asz savo kalba trukdau Tamistai atlikti reikalą....

— Jau asz iszsirinkau....

Prie szių žodžių paspaudė knypkutį sienoje, ir toje valandoje pasirodė pardavėjas. Užsiraszė jisai ką jį buvo iszsirinkus į du ekzemplieriu, isz kurių vieną jai atidavė, o kitą idėjo į mažą skrynukę ir įleido į persiuntimo dūdą.

Pardavėjas iszbraukė vertę paimto isz kredito korcziukes mano draugės.

Nuėjus pardavėjui į kantoną, Edita atsisuko prie manęs su tais žodžiais:

— Duplikatas paimto pirkinio dūdasi perkancziam dėl to, kad reikale galėtu lengvai susekti ir pamatyti ar nēr kokio apsirikimo pirkime....

— Tamista labai greitai atlikai reikalą.... Norėcziau paklaust, isz kur Tamista ži-

nai, kad kitoje krautuvejė nerasi ko geresnio; bet matyt reikalaujama nū Tamistos, kad pirtumei szioje o ne kitoj krautuvejė....

(Toliaus bus.)

Dr-as J. Szliupas

gydės yra daug žmonių su pasekme nū visokių ligų, taip kad daugelis isz tolimų vietų pas jį atsizsunkia. Tai-gi norėdamas serganties didesnę naudą padaryti, musų daktaras rįzosi leisti į svieta agentą, Vaclavą Malinauską, su savo gydūlemis. Tūmi tarpu agentas pardūda szitokias gydūles!

Nū romatizmo bonka — 1 dol.

Nū drugio bonka — 1 dol.

Nū gumbo, skaudėjimo po kruti ne, gėlimo vidurių — — 50c.

Mostis nū zaisdų — — 25c.

Ir daugiaus visokių gydūlių.

Tai-gi kur agentas atkeliaus, gali sergantieji nū jo pirkti gydūles nū paminėtų negandų. Taip-gi galima gauti tas gydūles tiesiok isz aptiekos

D-RO J. SZLIUPO, 421 Penn Ave, SCRANTON, PA.

Kiekvienas taip sako:

CASCARETS CANDY CATHARTIC yra tai stebuklingiausios gydy los szio amziaus iszradimūse, turi gardų smoką, gydo lagad el ir tikrai inkatus, kepenis, pilvą ir czysytja vieą sistemą, praszalina perzalizimą, gydo galvos skaudėjimą, dragy ir uzklėtėjimą vidurių. Pirk dēziutą C. C. C szįdien, 10, 25, 50 centų. Randasi visose aptlekoose ir iszgydymą gvarantūja.

Naujos knygos.

I Keistutis. Tragedija penkiūse aktūse. Lenkiszskai paraszė A. Asnyk. Lietuvizskai vertė Vincas Kapsas. Puslapiu 101. Tilžeje 1897. Spausdinta E. Jagomasto.

Szitas veikalas yra pirmutiniu iszleidimu „Tevynės Mylėtojų Draugystės“ kurios miėriu yra iszleidinėti moksliszskas knygas. Knygelė atlikta gražiai. Kalba ir turinys stovi ant pirmos vietos musų raszliava-je, nors yra versta isz lenkiszsko. Kada lietuviai perstatys tą veikalą ant teatro, tada galėsime pasidžiaugti isz jų darbo.

II Žemaiczių vyskupystė. Paraszė vyskupas Motiejus Volonczauskas. Iszleista kasztais kun. V. Matulaiczio.

1897 m. Spaustuvėje „Garso Amerikos Lietuvių“ Shenandoah Pa. Puslapių 247.

Yra tai veikalas apraszantis praeitę nū pradzios katalikiszkos eros Lietuvoje 1413 m. iki 1841. Viskas apraszta trumpai bet aiszkiai. Kada prasidėjo žemaiczių vyskupyste, koki buvo Žemaiczių miszkai, paprocziai, gyvenimas, vyresnybė, tikėjimas ir t. t. Vyskupo M. Voloncziausko szis veikalas parodo, gyvenimą Žemaiczių tikroje szviesoje ir kiekvienas norėdamas tai pamatyti te skaito szią knyga. Vyskupas M. Voloncziauskas yra paraszęs daugelį rasztų dvasiszsko turinio, apie ką buvo daugelis jau raszta musų laikraszcziūse, bet szis veikalas ir „Paskojimas Antano Tretiniko“ užima pirmąją vietą.

Norints szita knyga yra jau antrą kartą iszleista. Tacziaus antrojo iszleidimo nepazymėta, nors tas yra neatbutinai reikalingas dėl žinios, kiek kartų tokia knyga buvo atspausta. Kalba negana apdirbta ir ne vienoda.

Temykite su atyda!

Ant pardavimo arba parandavojimo yra puikus salunas ir grosersztoris, labai puikioje vietoje prie dailios plytom iszklotos ulyczios, norintieji pirkti arba randavoti, kreipkitės pas Selvestrą Pauksztį Edwardville, Pa.

Gromatnyczia.

Draugystei „D. L. K. Vytauto“ Boston, Mass.

Jusų laiszką gavomė per vėlai ir nesuspėjome jo patalpinti į praėjusį numerį musų laikraszcziuo. Į szitą-gi numerį talpinti per vėlai.

Jeigu jautiesat nesvelku, imk vieną CKSCARETS, o iszgydys tavę, už 10 ir 20c.

Joannos atsisveikinimas

(isz Schiller'io tragedijos „Orleano Mergelė“)

Sudiev ganyklos, kalnai numylėti
Ir kloniai ramus! Jau jus niekados
Joannai jusų nelemta regėti;
Jau mano koja ant jus netsistos.
Pievos ir medžiai, mano iszauklėti,
Sudie! zaliūkit linksmi visados!
Atbalsio klonių garsai nepgailėti
Mano dainelių daugiau netkartos.
Sudie jums urvos ir vėsus szaltiniai!
Sudie! tai mano žodžiai paskutiniai.

Sudie tiszgirsta džiaugsmo paszarvoto,
Nekalto zaislo kiek viena vieta!
Sudie ėriukai! Ant ganyklų ploto
Jus tik minia jau, piemens palikta.
Ant baisaus lauko, krauju aprasoto,
Reik man iszginti kaiminė kita,
Klausau ne žemės tusztybių troszkimo,
Tik dangaus balso, dvasios paszaukimo.

Tas, kur Maiziesziui pats savo esybę
Apreiszkė krumo deganczio ugnim,
Izajo sunui suteikė narsybę,
Norint tik buvo menku piemenim:
Kurs į nekaltą piemenų romybę
Visados veizdi malonia akim.
Per medį tarė: „Turi priderystę
Liudyt ant žemės tą mano dievystę.

„Krutinę silpną geležim pridengki
Ir eik, kur tavo užvesti takai.
Tik žemės vyro meilės prasilenkki,
Nelaukk vainiko, pinto nūtakai,
Prie moterystės niekad nesirengki,
Neiszpažinki, kas tai yr vaikai.
Nes garbė karo yra tau paskirta,
Moterų tarpe tu busi pagirta.

„Kad, kovai einant, nusimįs stipriausi,
Graudęs tėvynei žuvimo dalis.
Mano veluką ugninį pagausi,
Pagiezos delnų sutremsi suvis
Galingą prieszių, jo darbai vyriausi
Sugrius. Kada-gi bus visa szalis
Liūsa ir Rėimso pilį iszvadūsi,
Karalių savo ten apvainikūsi“.

Iszrinktai savo Dievas sztai palieka
Ženkla paveiksle szalmo to puikaus,
Kurio regėjims įkvepia man vieką:
Jaucziu drąsybę angėlių dangaus
Ir szirdis mano nedrebės priesz nieką.
Į karą stumia lyg vėjo smarkaus
Putyms. Girdžiu jau verda kovos narsas,
Žirgų žvengimas ir trimitų garsas.

(„Lietuva“) V. Kapsas

Eiles

Pranciszkaus Sekupasakos.

(Tasa)

LXIV.

Hexamtras.

Kad kitą syk viens žmogus dukterį kūką turėjo,
Ką jei tik pasakydavo, tū užmirszdavo kūką;
Budavo lieps eit skalbt, jį pametusi žlugtą
Goglinėdavo sau visur užmirszusi viską.
Lieps avis paszert, ji jaučiams szieną dalina.
Tėvas supykęs liepė kvailei užpezckyj' lindot,
Idant svecziui atėjus tėvui gėdos nebutu.
Sykį vasaros kaitros spirgino žmonis be galo,
Kūkos tėvs szienavo, motina pradalgės daužė,
Kvailei liepė namie krioszėti isztisą dieną.
Sztai senelis žilas gerti praszyti atėjo.
Dievo tai buta: „dūk, dukrele, gerti“, pasakė
„Jau perdaug sziądien saulutė žavyti pradėjo“.
Bet vandens nedūdama szį kvatoti pagavo: saulė?“
„Kva, kva, kva, kir, kir, kir, seni beproti, ar špirgina saulė?“
„Tu nenori keleivį pavargusį dailei priimti?“
Tarė Dievs užrustyts tūm, kad neprima sveczią:
„Kirksėk per amžį, paversiu tavę į žąsį,
„Žąse bebudama, nors keleiviui nieko nedūsi
„Bet nors ponui savo naudą gerą atneszi“.
Taip kvailė į žąsį kvailą paversta tapo.

LXV.

Kad kitą syk tėvus mus Diev's į Lietuvą leidęs.
Džiaugtis, linksmintis, dainūt ir szokti prisakė,
Rupeszių, vargų, darbų nematydavo niekad,
Valgiai skanus pats isz žemės augdavo greitai,
Taip didis Leidzius glamonėdavo žmogų bevieną.
Bet tū žmonės, nieko neveikdami sziausztis pradėjo,
Ką mums Diev's geliūja, mes galėtume patys
Valgių sav prisirinkti, kam mums gerbti Perkuną?
Tinginiaudami žmonės į puikybę pakilo.
Diev's ir bardavos, siusdavo pranaszus augsztus,
Žmonės jūkės' isz pranaszų, jūs koliojo tankiai.
Tąsyk Diev's užrustyts daug szungalvių sutvėrė.
Buvo tai žmonės, tik szuns galvą turėję.
Sako su kalmukais jie sykiu atkeliavę.
Žmogų pagavę tie szunsnukiai sūėsdavo greitai.
O kalmukai žmogaus neėsdavo tik kumelieną.
Da prie to ir kūlais debesys lyti pradėjo,
Daug žmonių iszdaužė, daug ir pažeidė skaudžiai.
Tū bedievei žmonės pabugo, melstis pradėjo:
„Dieve Perkune! meldziame tavę, tik susimilki,
„Jau nesielgsim taip kvailai, nedarysime blogo“.
Žvaigzdykszcio geradėjo tū szirdis atsileido.
Szungalvius, kalmukus iszvaikė, palinksmino žmones,
Davė vėl žmonėms isz gyvaszcio pasidžiaugti.
Žemė vėl vaisius gardzius auginti pradėjo,
Dausos be debesų saulutę szildyti leido,
Naktyj' mėnū ir sietyns auklėdavo szviesą;
Žmonės džiaugės, ir vėl jūktis pradėjo,
O su laime vėl puikybe nenauda atbėgo.
Taip žirgai vadžias veziko paleistas pajutę,
Bėga, zovada nesza ir daug blogo padaro.

Kaip ir žmonės gaudami daug liūsybės
 Veczojo dūtos, tū ir tvirkėti pradeda niekszai.
 Vėl isztvirke, garbinę liovėsi augstajį Dievą,
 Vėl pradėjo skriausti pavargusį ir-gi melūti.
 Tasyk jau Vaisgamčius tvaną atsiuntė baisų,
 Lankos, miszkai, kaimai vandenųj' pragarmėjo.
 Galvą pakėles aužūlas storas sunkiai lingavo,
 Ir-gi puszynai, ir-gi eglėnai taip-gi vaitojo:
 „Kūm prasikaltom, kuom prasikaltom Dieve geriausias,
 „Argi neglausdavom žmogū keleivj, ar pastogės
 „Nedavėm, ar-gi maitydamos pauksztj, nedavėm žmogū,
 „Kūm prasikaltom, kūm prasikaltom Dieve geriausias?“
 Bet veltu, kaip senis ligustas skaudulj savo,
 Jau negal nuvaryti, ir ranką pakele dangun
 Laukdamas myrczio, bet da vis tur viltj pagyti,
 Taip ir miszkas, szaką nevieną vandeniū lauziant,
 Da virszunes pakėles mielo atsilsio laukia.
 Bet ir tas veltu, jau vilnys sliūge į virszų,
 Rodos piktadėjų kur susitarusios gaujos,
 Eina vargint szalį, žmogų žavyti nekaltą.
 Štai virszunes pasiekė, sztai miszkai pragarmėjo.
 Pergalę gavę vandens rodosi jūkesi niekszai,
 Ir į dangų žiurėdami, taikosi paukszezių pagauti.
 Tai pauksztelei mieli, jau neturit, kur prisiglausti,
 Jau pailsusiems nebus kur atsilsj gauti;
 Kaip naszlaicziai skraidot, dejavimo dūdami balsą,
 Nerimastis bei iszgastis, jums užmūsų dainas.
 Kur laksztingala dainą vadziojo, ten liuliūja
 Vandens niszpasakyti; vyturiai dainuszkos
 Kur pavasarj mielajį garbino, smarkiosios vilnys
 Vieną kitą bevydamos szniokszeczia, oszia ir užia.
 Kam Perkune veczasis taip jau vargini vargszus.
 Maisto negaudami, kaip ginsis nū vandens lakunai?
 Ar-gi guzetojau negaila paukszezio nekalto?
 Ar jų giesmės linksmos, saldžios tau nepatinka?
 Ar prisakymus augszcziausius tavo nepildė?
 Kaip anas karalius krasztą nuvarginęs, savo
 Žmones žvėriszkai iszvaikęs arba pavergęs,
 O paskui szalies netekęs, gailisi niekszius.
 Taip ir tu gailėsies, kam-gi dovini szalį?
 Bet veltui: perdaug Perkuns užsirustino baisei.
 Net ir ant kuprų kalnų ezerai pasidarė.
 Jau Anykszcziai jau Utėnai su Nemuno kalnais
 Jau ir tie, kaip viens į jurę gilę panėrė.
 Pats Perkuns ant Szatrijos kalno rieszutus valgė,
 Bet ir ten jau naginės jo suszlapusios buvo.
 Žmonės prigėrė, viens tik Jons ir prisieka jojo,
 Skensdamu pats, da gelbėjo mielają motiną Jono.
 Net pacziam Perkunui jau graudu pasidarė
 Žiurint į jūdu; metė storą rieszuto luksztą
 Jiedviem: „gelbėkitės, sodykita motiną luksztan,
 Irkitos sziczion, asz iszgelbėsiu jus visus tris.
 Asz ketinau visus nenaudėlius žmones nudovyt,
 Bet jus tris gyvenkite taip kaip būvotė laimėj',
 Bet tik žemė jau nedūs tiek vaisių už dyką.
 Bet jei dirbsit, manęs, bijositės, visko turėsite“.
 Taip prigėrė žmonės, tik tie tris pasiliko
 Tai isz jų ir Lietuvos gyventojai kilo. (Toliaus bus)

Susivienėjimas

LIETUVOS su LENKIJA.

Drama

Auksė. (Pakėlus kardą) Kas tavę pas mus atsiuntė? sakyk!
Sundszteinas. Asz turiu jus isz czia iszvesti, kad gelbėti
 nū giltinės!

Auksė. Stok! (kerta kardū, tūm kart įpūla kareiviai,
 užpūla ant Auksė Jupa lenciuga nū kaklo. Auksė szvaisto
 kardū į visas puses.) Myris tam, kas drįs pakelti ranką priesz
 dukterj Krivės!

(Įpūla Traidenas su kardū, parbloszkia visus ir pagriebęs
 Pojata ir Auksę iszveda. Įpūla Keistutis, žilas senukas, vidu-
 tinio ugio, garsei szauke).

Keistutis. Jurgi, dūki prisakymą, idant kareivius numal-
 szytie, kad gyventojus neplėsztu, taip gi pats atjieszkokie
 Jaugalių.

8. ATSITIKIMAS.

(Atveda Jaugalių)

Keistutis. Sunau mano, ar asz tikėjausi, kad ant senat-
 vės turėsiu lietie kraują savo brolių lietuvių. O dievai! ko
 asz sulaukiau ant senatvės! Imk szitas popieras, kurias pats
 savo ranka raszei pas kryziokus, praszydamas jųjų pagelbos.
 Žadi jiems atidūti Žemaitiją, o mano sunus isz Lietuvos isz-
 varyti. Klausai nedoro žmogaus Vaidylos, kerdžiaus Olger-
 do, ir piktų kryziokų, kurie visados tarnauja dėl mus nelai-
 mės. Sudegink szitas gromatas, idant su prazuvimu jųjų isz-
 nyktu neapykanta. (Jaugalius tyli, popierų neima. Įeina
 Vytautas).

Keistutis. Sunau, Vytaute, kaip pasibaigė su kryziokais
 kova?

Vytautas. Laimingai tėve! Pamatę manę kryziokai isz-
 užpakalio, smuko szalin, o Skirgaliaus kariumenė pabugus
 kruvinos muszos, pasidavė man ir pargrįzo į Vilnių.

Keistutis. Garbė dievams, kad mažai kraujo kasztavo!
 Dabar pasakyki mą sunau, ką padaryti su Jaugalium?

Vytautas. Tėve, nesirustinki ant mano brolio, jis klaidą
 padarė, kad klausė Vaidylos ir nelabų kryziokų, atleisk jam
 už tai.

Keistutis. Sunau, Jaugaliau, prisipažinki, ar-gi tu gerai
 padarei, pakeldamas kardą priesz dėdę, kuris tavę ant sosto
 pasodino ir Lietuvai garbę parengė!

Jaugalius. Jeigu tav, dėde, negėda buvo kareivius pa-
 kavotie vezimūs tarp skurų ir perrengti į amatnikus ir mano
 kuningaiksztystę atimti, tai kodėl mą nevale nukankintie And-
 rių Pagirių, kuris donies nemoka.

Keistutis. (Atsigrižęs į kitą pusę) Dievai Olgerdo sunui
 ne suteikė sveiko proto, szirdis vaszkinė, bet galva akmeninė.

Vytautas. Tėve mano, užmirszkie nusidėjimus Jauga-
 liaus, paleisk liūsa, o jei nori nukorotie, tai ne ant ilgo; pa-
 sitikiu, kad vėl atidūsi jam valdžią D. kuningaikszezio. Ati-
 dūkie jam jojo turtus ir liūsybę dovanok, nes prieszingai kan-
 kini jojo seserj Auksę ir seną motiną.

Keistutis. Sunau mano, turi teisybę, tegul stojas pagal
 tavo norą.

Vytautas. Sveikinu tavę, brolau, nesirustinkime ant vie-
 nas kito, pamirszkime prašitę, tegul tarp giminės Gedemino
 vieszpatauja meilė ir vienybė, o tada Lietuva taps laiminga ir
 galinga.

Keistutis. Sunau, atleidziu tau viską, sugrąžiuu tavo tur-

ta, esi liūsas, bet laukiu tavo pasitaisymo. Neuzilgio pargįsį ant sosto, dabar lik sveikas. (Keistutis ir Vytautas iszeina).

Jaunutis. Prakeiktas senie, piktos dvasios dadavė jam sylvas, visą pavasarį liego, laukiau galo, mislyjau, kad išgirdęs nelaimę sunaus, padvės, o čia kitaip stojosi. Na, palauk tu grabo negelį, ateis man proga tavę į kilpas pagautie, pamatysi tu mano szirdį! (Iszeina, nusileidže uždanga).

3. Veikme.

1. ATSITIKIMAS.

(Scena perstato žinycę, viduryje jos stovyla Perkuno pas kurią dega szventa ugnis, kursto ugnį du kuningai Jaunutis ir Traidenas.)

Jaunutis. Jau vidurnaktis, miegas manę marina, buk taip geras sergėk ugnį, kad ne užgestu, o asz pramigsiu; tik susimildamas vaktūkis to aitvaro Jurbuto, jis dabar gavęs laipsnį Krivės, banitįs ir spaus mus. (Uzsimerke ir miega).

Traidenas. Buk pakajingas Jaunuti, mano ausys geresnės už varno, o akys už laukinės bitės.

2 ATSITIKIMAS.

(Įeina senelis Botyrius tėvas Traideno, atnesza paveikslą maisze).

Senelis. Traidene! ar tu čia esi?

Traidenas. Čia tėvuk.

Senelis. Ar niekas mus nemato?

Traidenas. Buk pakajingas tėvuk, mudu čia esame tik-tai du, mano prietelius miega, o kad ir girdėtu tai nieko blo-go neatsitiktų.

Senelis. Pakavok savo brangiausę turtą, kuris tav ir mą gal atimti gyvastį. (Traidenas pastato į kampa) Traidene, kaip girdėti ir tulos aplinkybės nurodo, Jadvygos (karalienės Lenkijos) rankos nebegausi, isztekės už Wilhelmo, kuris jau senie jos szirdį prisisavino.

Traidenas. Tėvuk, netikėki, asz pats savo ause girdėjau, kada buvau prie dvaro karalienės, jog jijė pati sakė kad, paims tik tą už savo vyrą, kuris datirs paslaptį Lietuvos žinycios, ir jos kuningus prirengs ant kelio krikščionybės, o asz jau tą datyriau, ar žinai, jog daugelis kuningų žinycios prilankus man, pati duktė Krivės, Pojata, myli manę visa szirdžia, o mano turtai, kuriūs aukauju dėl vaidilų ir kuningų mą tiesų kelę daro. Viskas gerai klojas, tik liudna man buvo be paveikslo Jadvygos, mano dievaitės, dabar esu laimingas, (buciuja paveikslą).

Senelis. Traidene, daryki kaip iszmanai, tik dabokis, kad szito paveikslo nepatėmytu ir nedasizinotu, kad tu krikščionis ir lenkas. Tada apverktinas tavo gyvenimas, tavo tėvas dasizinojės apie tavę numirtu isz gailėsčio.

Traidenas. Sakyki mano tėvui, kad pastojau ricierium (didvyriu), iszkeliavau į Jeruzolimą, ginti Kristaus grabą, tai nuramysi jojo gailėstį (iszeina abudu).

3 ATSITIKIMAS.

(Jurbutas įeina pakėlęs augsztyn rankas)

Jurbutas. Perkune! dievaiti žinycios, kodėl neuztrenki prakeiktą tarną! Ar tai szitaip sergsti szventą ugnį? Myris, myris tav prakeiktas tarne!

Jaunutis. (Atsiklaupęs) Tėve augszcziausės, susimylėk, ant silpno tavo tarno, silpnumas ir dusznumas apmarino manę miegu, asz netekau sylvų.

Traidenas. (Atbėga susiėmęs rankas) Tėve augszcziausės, meldžiu tavę, susimilk ant žmogaus silpnumo, asz liudininku, jog jis apalpo, asz bėgau gydūlių jieszkotie.

Jurbutas. O tu valkijoze, ar dar tu mislyji tą bedievį ginti. Sakyk, prakeikta veisle, kur tavę biesai nesziojo?

Traidenas. Tėve dvasiszkas, sakiau jau, kad bėgau jieszkotie gydūlių į Perkuno gojų, bet slenksnio žinycios neperzengiau.

Jurbutas. O jus prakeikti, ar toks jus dieviszkumas?! ar taip paszventėte savo gyvastį, tai pagirtasis Traidenas! O kad žinotu žmonės, ant laužo butumėte sudeginti.

Traidenas. Tėve, žinantis jausmus žmogaus, szventa ugnis neužgeso, tai neuzsitarnavova ant laužo!

Jurbutas. Tylėk, laume, nes liepsiu sudegintie! Kisk į ugnį savo ranką, idant žinotum aitrumą peklos kanczių. (Jaunutis įkiska savo rankas į ugnį).

Jaunutis. Tėve ruszcziausės, ar gi asz užtarnavau!

Jurbutis. (Pamatęs paveikslą Jadvygos) Ką matau? Kas tu esi? Ar užkeikta moteris?

Traidenas. Tėve tai mano savastis, tai paveikslas mano sesers.

Jurbutas. Melūji, tavo tėvas aukavo tavę kaipo vienatinį sunų. Tai užkeikta merga. O jus prakeikti žmonės; myris jum, krauju savo nuplausite tą baisę nūdėmę. Subjaurinot szv. žinycią, dievus užrustinote! Tarnai ir kuningai bukite liudininkais bedievystės ir szventvagystės! (subėga tarnai ir kuningai).

Jaunutis. Traidene, bėgk, kol naktis, nes tave laukia myris.

Traidenas. Klausykie, Jurbute, atidūkie mano paveikslą, asz tavę nū galvos iki kojų auksu apkrausiu.

Jurbutas. Nieks tavę neiszgelbės, žmonės krauju tavo reikalauja, tu esi raganius, tu užkeikei moterį. Žiurėk, turi akis lupas, ziuri, tikt kalbėtie negali. Mokėjai jajā užkeiktie, pavertei į szeszėlį, tai priesz myrį turi sugražintie jai gyvastį, prieszingai tavę laukia baisus kankinimai.

Kuningas. Traidenas ne lietuvys, asz girdėjau jiji lenkiskai kalbant ir krikščionių dievus garbinant.

Jurbutas. Sakyk kas esi?

Traidenas. Esu Traidenas, lietuvys ir reikalauju savo paveikslo. Szalin nū mano savasties! Vagis esi! nevertas vadintis Krive!

Visi. Myris myris jam. (Nutvere Traidena ir iszveda).

4 ATSITIKIMAS.

(Įeina Krivė su duktere Pojata).

Jurbutas. Lizdeika, sztai tavo geriausės tarnas žinycios szvento vieto laiko užkeiktą moterį ir jai garbę atidūda.

Lizdeika. Be isztyrimo negalima sudytie žmogų.

Jurbutas. Jiji gūdoji, užtai kad tavo duktė jiji myli.

Pojata. Tėvai, gelbėk Traidena!

Jurbutas. Klausykite, tarnai žinycios, dūkite gandą po visą miestą, kad sziądien Traidenas savo krauju numazgos aukurą Perkuno, ir ta auka suminksztysime szirdį dievų, kurie ant mus gal siustie baisę nelaimę.

Pojata. Dievai nereikalauja kruvinų aukų, tėvai, ar pavelysi žudyti žmogų, mano geradėją, kuris manę ir Aukšę nū myrio iszgelbėjo? (Pojata iszbėga).

(Toliaus bus)

